

“Si fóssim independents seríem molt bons amics d’Anglaterra”

JORDI PLAY

Kenneth Gibson (Paisley, Escòcia, 1961) és diputat al parlament escocès. Aprofitant una estada a Barcelona per a participar en el tercer aniversari de la plataforma Sobirania i Progrés, va parlar amb EL TEMPS sobre el projecte independentista del Partit Nacional Escocès.

Senyor Gibson, aviat farà onze anys de la creació del parlament escocès. Quins beneficis n’heu obtingut, els escocesos, de la devolució de poders?

—La devolució és un procés difícil, perquè fer canvis radicals, és a dir,

passar de formar part d’un estat unitari com és el Regne Unit a la independència, no és senzill. Però a Escòcia la gent és cada vegada més conscient que les coses poden anar molt millor si les decisions que ens afecten les podem prendre nosaltres mateixos. Al llarg

d’aquests anys hem obtingut molts beneficis, gràcies a les lleis que el parlament ha anat aprovant any rere any. Ara, els escocesos tenim competències en salut, en educació, justícia, bombers...; el 60% de la despesa d’Escòcia és sota control del seu parlament, cosa que significa gestionar 40.000 milions d’euros anuals. Un exemple molt clar de la millora que ha significat la devolució es veu en els jubilats, que ara tenen molts serveis gratuïts, com l’ús del transport públic; o bé en els estudiants universitaris que, a diferència d’Anglaterra, d’ençà que l’SNP va arribar al poder no paguen taxes d’inscripció.

—El Partit Nacional Escocès (SNP), del qual formeu part, va ser el segon partit d’Escòcia, darrere els Laboristes, fins l’any 2007. Però

des d'aleshores ha guanyat les eleccions parlamentàries escoceses, que li permeten de governar, i també les municipals i les europees. Quines són les claus que expliquen aquest creixement?

—Bé, el creixement del partit ha estat un procés lent. Quan jo vaig néixer, l'any 1961, Escòcia no tenia parlament i l'SNP només tenia dos regidors locals. Després de la Segona Guerra Mundial a Escòcia hi havia un sentiment molt favorable a tot allò que fos britànic, segurament com a resultat de la victòria dels aliats. La identitat escocesa no era forta, ni de bon tros. Els escocesos, a més, sempre han tingut un compromís polític amb Londres, com ho demostra el fet que al llarg dels darrers cent anys hi ha hagut sis primers ministres escocesos, entre els quals Tony Blair i l'actual, Gordon Brown. Però ja fa uns quants anys que la gent es va començar a sentir més escocesa, a desenvolupar més la seva identitat. Les diferències entre Escòcia i Anglaterra es veuen en molts àmbits, com ara a la cultura o a la religió. El 80% dels escocesos són presbiterians i no pas anglicans, com a Anglaterra. Ara la gent sap que pot aconseguir més coses en el context escocès. La gent pren el model dels països escandinaus, on la riquesa ha aportat moltes més oportunitats per a tothom. Els recursos naturals d'Escòcia han de ser un benefici per als escocesos; un benefici que permeti de superar endarreriments com, per exemple, el fet que el 25% dels nens i el 20% de la gent gran visqui sota el llindar de la pobresa. Els escocesos sentim que ara és el moment de controlar el nostre destí i de tenir un nivell de vida millor. Crec que això explica el grau d'insatisfacció cap a Londres i el creixement del nostre partit.

—Una de les principals propostes que ha llançat el primer ministre, Alex Salmond, líder de l'SNP, s'anomena National Conversation. De què es tracta, exactament?

—La National Conversation és un document que té per objectiu que la gent reflexioni sobre la independència. Que pensi, que analitzi i que discuteixi si és convenient de donar-li suport o no; és a dir, que la gent de tots els indrets i estrats s'hi impliqui. La independència no és res abstracte, sinó

una qüestió important per a la vida quotidiana de tothom. Una cosa molt important de la National Conversation és que la gent hi participi.

—Esteu satisfet amb la resposta de la gent a aquesta proposta?

—I tant! Almenys 600.000 persones hi han participat a través d'internet. I uns quants milers també als mítings. Cada vegada hi ha més gent involucrada. Ho he pogut viure personalment anant porta a porta a la meua demarcació electoral, que té 72.000 habitants. A la gent els agrada molt que els preguntin i poder dir-hi la seva. La resposta ha estat francament molt positiva. La principal dificultat és que hem de lluitar contra un entorn hostil. A Escòcia tots els mitjans de comunicació són hostils cap al projecte d'independència. La premsa no es fa ressò dels actes i conferències que organitzem, de manera que per fer avançar la National Conversation, anar porta a porta és molt important.

—El referèndum per la independència d'Escòcia es farà finalment el dia 30 de novembre?

—Aquest és el nostre desig, però encara no es pot assegurar que sigui en aquella data. El parlament escocès ho ha d'aprovar i hi ha molta oposició. Tot i que hi ha molts partidaris del referèndum a les files dels conservadors i dels laboristes, la votació al parlament la fan els partits en un sol bloc. De tota manera, sóc optimista, sobretot perquè estic convençut que, encara que el parlament actual bloqui la proposta, l'SNP obtindrà més bons resultats a les eleccions del 2011. Aleshores, el partit serà més fort i podrà dur a terme el referèndum.

—Amb el permís dels liberal-demòcrates...

—L'SNP podria formar una coalició de govern amb els liberal-demòcrates, sempre que acceptin el referèndum. L'SNP ha esperat més de setanta anys per poder governar i ara que som al govern no acceptarem cap coalició amb cap partit que no vulgui el referèndum.

—Quin és el percentatge mínim que haurà d'aconseguir l'opció independentista?

—El 50% dels vots. Al referèndum els escocesos podran escollir entre deixar les coses com estan, aconseguir la plena independència, o bé obtenir més

“A Escòcia, tots els mitjans de comunicació són hostils envers el projecte d'independència”

competències. L'ordre de les preguntes és important. Posar-hi tres opcions és positiu, millor que no pas reduir-ho tot a blanc o negre. Una cosa important és que la gent hi participi.

—La independència seria plena, o bé es mantindrien àmbits comuns amb el Regne Unit, com ara la defensa o la política exterior?

—De cap manera. La independència seria completa. Defensa, afers estrangers i, fins i tot, un banc central. La devolució implica aconseguir més poders i, per tant, ho volem tot. No volem pas quedar arraconats; volem pertànyer a la Unió Europea i a les Nacions Unides. Volem ser nacionals i internacionals.

—De tota manera, Alex Salmond ha dit que es mantindria la Unió de les Corones del 1603, de manera que Escòcia continuaria tenint com a cap d'estat la reina d'Anglaterra...

—Això és una qüestió que caldria debatre després de la independència. Segurament, hi hauria un altre referèndum. No immediatament, potser al cap d'un parell d'anys o tres. A Escòcia no hi ha un sentiment contrari a la monarquia. Aquest tema no forma part del debat, gairebé ningú no en parla. Però si la gent decideix que Escòcia no tingui rei, doncs aleshores caldrà nomenar un president com a cap d'estat.

—Quina influència hi té, el petroli de la mar del Nord, en tot aquest procés?

—El petroli hi té un paper molt important. La descoberta del petroli ha fet que els escocesos tinguem molta més confiança en les nostres aspiracions nacionals. Ara bé, el petroli i el gas no són arguments econòmics, sinó més aviat emocionals, sobretot entre la gent gran. És una qüestió que ha contribuït a forjar un lligam emocional amb Londres. Personalment, opino que el petroli no ha de ser cap problema per a la independència.

JORDI PLAY

El diputat escocès Kenneth Gibson, durant una estada a Barcelona.

La gent vol la independència abans que el petroli. La cosa més important per a la prosperitat del país no és el petroli, sinó les polítiques que s'apliquin.

—Si Londres posés com a condició per acceptar la independència compartir l'explotació del petroli de la mar del Nord, hi estariu d'acord?

—Això seria perfectament possible. Nosaltres ja hem suggerit que després de la independència es faci un repartiment dels beneficis del petroli de la mar del Nord d'acord amb allò que estableixen les lleis internacionals. El problema

és que ara per ara tots els beneficis del petroli van a parar a Londres.

—Malgrat tots els problemes que hi pugui haver amb Londres per la qüestió de la independència, aquests darrers anys el govern britànic s'ha mostrat més receptiu cap a la devolució de poders, com s'ha vist a Escòcia i també a Irlanda del Nord. A què atribuiu aquest canvi d'actitud?

—Bé, en primer lloc, no crec que hi hagi d'haver cap problema amb Londres. La independència depèn de nosaltres, i no pas d'ells. Ho hauran

d'acceptar, no poden pas aturar la gent. Això és així a Escòcia i a Catalunya. La gent té el dret de decidir. Si fóssim independents seríem molt bons amics d'Anglaterra. L'explicació del canvi d'actitud de Londres respon segurament al fet que els vells imperis desapareixen. El Canadà i Austràlia ja fa temps que han marxat. Ara la gent és més pragmàtica i els anglesos ja no es creuen el centre de l'univers.

—Les veus contràries a la creació de nous estats dins Europa addueixen que la independència en fa perillar la pertinença a la Unió Europea. Com ho farà, l'SNP, per mantenir Escòcia dins la Unió Europea si aconseguix la independència?

—No hem de fer res. Escòcia ja és dins de la UE. Si el Regne Unit es divideix en dos estats, resultarà que tots dos ja són dins i poden continuar-hi. Això mateix passaria a Catalunya. La Unió Europea és comerç, és benestar i prosperitat per a la gent; és una qüestió de mercat. No hi ha cap raó per la qual Escòcia no pugui ser-hi.

—Parlem, si us sembla, de Catalunya i de les iniciatives de la societat civil, com la de Sobirania i Progrés, per assolir la independència. Creieu que una consulta no vinculant serveix de res?

—I tant! Això que fa la gent com els de Sobirania i Progrés és molt important. La societat civil catalana fa molta pressió sobre els partits polítics perquè s'impliquin en la independència. Això a Escòcia no passa perquè l'SNP ja ha pres partit. A mi, els meus electors em van votar perquè treballés per la independència.

—Els polítics escocesos sovint dieu que històricament Escòcia ha vist Catalunya com un exemple. És hora que els catalans comencem a prendre exemple dels escocesos?

—Exactament. Fa uns deu anys el president Jordi Pujol va venir a Escòcia i tothom li deia que Escòcia volia seguir l'exemple de Catalunya. Ara som nosaltres que ens movem més de pressa i veiem la independència com una prioritat. Jo no puc parlar gaire de què han de fer o no els catalans, perquè sóc de fora, però miraré d'encoratjar-los a seguir el nostre exemple.

Xevi Camprubi